

TÜRKİYE

EKONOMİ

DÜNYA

SPOR

HAYAT

YAZARLAR

RADİKALİST

OTOMOTİV

KÜLTÜR SANAT

GUSTO

ÖZEL

Radikal.com.tr (http://www.radikal.com.tr/) > Radikal Kitap(/kitap/) > Çok gecikmiş bir intikam

Çok gecikmiş bir intikam

02/03/2007 02:00 | A+ A-

Ortaçağın önemli kentlerinden, zengin bir tarihsel ve kültürel miras barındıran Urbino'nun varlığını bilmeyenler, Gitmeyecekler İçin Urbino isminin ne anlama geldiğini merak etmişlerdir.

Haber: A. ÖMER TÜRKEŞ / Arşivi

Ortaçağın önemli kentlerinden, zengin bir tarihsel ve kültürel miras barındıran Urbino'nun varlığını bilmeyenler, Gitmeyecekler İçin Urbino isminin ne anlama geldiğini merak etmişlerdir. Aslında çok basit; bu kente hiç ayak basmamış olanlar ya da gidip görme niyeti/ımkânı olmayanlar yararlınsınlar diye -tuhaftır- kendisinin de hiç ziyaret etmediği Urbino hakkında, bir rehber kitap hazırlamış Cem Akış. İnsan görmediğini, yaşamadığını, bilmediğini nasıl anlatır demeyin. "Anlatmak için bilmek, aktarmak için görmüş yaşamış olmak gerekmez elbette, gerekseydi din, bilim, sanat olur muydu?" fikriyatından cesaret alarak Urbino'dan geçen bir dehşet gecesini, kentin tarihi ve coğrafyasıyla birlikte, pek de güzel kurgulamış.

Kitap kapağına düşülen nota uyarak, bu kurmaca kent rehberini roman türü içerisinde mütalla edeceğiz. Ancak Gitmeyecekler İçin Urbino alışlageldik bir roman değil. Üç bölüme ayrılmış. Birinci Bölüm 'İkizler'se, her biri kentin bir saatini anlatan altı bölümden oluşuyor; 1400'lü yıllarda yaşamış ve Urbino'yu gücünün, prestijinin doruk noktasına taşımış Dük II. Frederico'ya yapılan haksızlığın hesabını sormak için kenti basan ikiz kardeşlerin, iki güzel genç kızın altı saatlik eyleminden... İkizlerin bilincinden, bilinç akışından aktarılan eylemleri hiç nokta kullanmadan aktarmış Akış. Böylelikle hem gecenin bir solukta akıp giden hızını hem de eylemcilerin ruh halini yakalayabiliyoruz. Cem Akış'ın, "anlatının biçimini/sözdizimini, anlatı kişinin tuhaflığını sergileyecek doğrultuda, belleğinin işleyişine uygun olacak ve yine onun ağzından olacak biçimde birinci tekil kişi optiğinden bakarak/yazarak gerçekleştirmesi" önceki hikâye ve romanlarında da kullandığı bir üsluptu. Böylelikle bireyin parçalanmış bilincine derinlemesine nüfuz edebiliyor. Dük Federico'nun kurduğu yücelttiği bu Rönesans merkezinin beş yüz yıl sonraki haline öfkeli kızların, tarihin ve unutulmuş intikamı haline nasıl geldiklerini kendi bilinçlerinden öğreniyoruz:

"Avrupa'nın Batı kültürünün Hıristiyanlığın bilimin askeri gücün merkezi haline gelmesine ramak kalmış bir yer burası diyorum ve beş yüzyıldır her dakika bu noktanın daha da uzağa çekilmesini seyretmekle geçti bunun toprakta suda havada nasıl bir gerilim biriktirdiğini bu gerilimin nasıl bir ateş kütesine tahvil edileceğini bilmezden görmezden geldiniz hepiniz kuşaklar boytu aynı günahı işlediniz yalnız kente değil kendinize özüne olabileceğinizde de ihanet ettiniz sonunda Urbino galeyana geldi işte inancınız sınıandı sınıfta kaldınız gücünüz sınıandı sınıfta kaldınız kurban edilme saatiniz artık geldi çıraların üzerinde direğe bağlanmış gibi gözükümler biziz belki ama bu sakın aldatmasın sizi hoş aldatma ne olacak nasıl olsa fazla ömrünüz kalmadı tarihe isyan başladı bir kere onu sizin gibi sürüngenlerin durdurabileceğini düşünmek sizin gibilerin bu devrimi durdurabileceğinizi düşünmeniz gerçekten eğlenceli ama uzatıldığında can sıkıma başlıyor"

Urbino sokaklarını kana, ateşe boğan bu çok gecikmiş intikamın farklı yansımaları 'Tanıklar' adlı ikinci Bölüm'de anlatılıyor. O gece yolu bir şekilde Urbino'ya düşmüş insanların zihinlerinde şiddetin yarattığı imgeler ve izlenimlerle kent farklı yönleriyle biraz daha aydınlanıyor. Metindeki şiddet ve mizah birlikteliğini tanık listesinden çıkarmak mümkün; Manyetik Polarizasyon Uzmanı Kimyacı, Üçüncü Dünya Teröristi, Çingene, Hobbes'u Sevmeven Felsefeci, Doktorun Eşi, Bakteri Uzmanı Biyolog, Amatör Hafife, Marksist, Yalınayak Tiyatrocu, Ukala Mimar... Şehir rehberinin sonlarındaki uyarıya kulak verin ve yolunuz bir gün Urbino'ya düşerse eğer, siz siz olun onların yaptıkları hataları tekrarlamayın!

Romanın ilk iki bölümünde karşılaştığımız intikamın, olaylar ve insanların kurgusalılığı apaçık. Üçüncü Bölüm'de ilk iki bölümü kaplayan hikâyeden ayrılıyor. Anlatı alternatif/neşeli bir kent rehberine dönüşmüş ve bu haliyle sanki bağımsız bir görünüm kazanmış. 'Urbino' isimli bu bölümde kenti tarihi ve coğrafyasıyla, önemli mekânları ve insanlarıyla, sosyal hayatı, bitki ve hayvanlarıyla daha yakından tanıtıyor Akış. Ancak bu küçük kent rehberini, artık önceki bölümlerde sergilenen şiddet sahnelerini hatırlamaksızın okuyamıyoruz. Kentin görünür yüzüne görünmeyenler eşlik ediyor.

Akış'ın verdiği Urbino'da okunacak kitapların izini metnin içinde sürebilirsiniz. Bir kaçını sıralamakla yetinelim; Mat Wynne'nin "Urbino'nun Kahramanı", Macchiavelli'nin "Prens", Dante'nin "İlahi Komedy", Baldassare Castiglione'ub

Politika (http://www.radikal.com.tr/politika/)

(http://www.radikal.com.tr/politika/bakan-bozkirdan-cok-onemli-pasaport-aciklamasi-1536759)

Bakan Bozkır'dan çok önemli pasaport açıklaması

(http://www.radikal.com.tr/politika/bakan-bozkirdan-cok-onemli-pasaport-aciklamasi-1536759)

Ekonomi (http://www.radikal.com.tr/ekonomi/)

(http://www.radikal.com.tr/ekonomi/merkez-bankasindan-faiz-hamlesi-1535460)

Merkez Bankası'ndan faiz hamlesi

(http://www.radikal.com.tr/ekonomi/merkez-bankasindan-faiz-hamlesi-1535460)

Dünya (http://www.radikal.com.tr/dunya/)

(http://www.radikal.com.tr/dunya/brüksel-saldirisinin-ucuncu-suphelisi-serbest-birakildi-1537290)

Brüksel saldırısının üçüncü şüpheli serbest bırakıldı

(http://www.radikal.com.tr/dunya/brüksel-saldirisinin-ucuncu-suphelisi-serbest-birakildi-1537290)

Spor (http://www.radikal.com.tr/spor/)

"Sarayının El Kitabı", Leonardo da Vinci'nin "Defterler", Vergilius'un "Şiirler", J.R.R. Tolkien'in "İki Kule", Umberto Eco'nun "Ortaçağda Sanat ve Estetik", Robert H. Brace'in "İktidarsız Hıristiyanlara Bir Reçete, İdris Şah'ın "Büyülü Dergâh"...

Deneysel bir roman

Hikâyelerinden oluşan ilk kitabı Noktaların Kesişimleri Antolojisi (1990) üzerine yaptığı söyleşide "Yazmak benim için kurmak demek. Hem dil hem de yapı olarak. Kendi masalımı, efsanemi, kendi sarayımı oluşturmak istiyorum, salonları, odaları, tuvaletleriyle, gizli geçitleriyle, açılmayan kapıları ve kapanmayan açılılarıyla" demişti Akaş. O zamandan bu zamana, ne anlattığından çok nasıl anlattığıyla ilgilenen, dili, üslubu ve kurgusuyla farklılaşan metinleriyle kendine özgü bir anlatı dünyası kurmayı gerçekten de başardı. Gitmeyecekler İçin Urbino, işte böyle bir anlatı dünyasının içinde değerlendirilmelidir.

Böyle bir anlatı dünyasının deneyselliğinden, daha doğrusu sürekli bir arayışı barındırdığından söz edilebilir. Akaş, sadece hikâye ve romanlarıyla değil, deneme yazılarıyla da sergiler arayışını. Mesela Gitmeyecekler İçin Urbino hikâyesi, insanları, mekânları, düşsellliği ve oyunlarıyla bir romanda bulunması gereken ham maddelerin hepsine sahip. Ama onları alışlageldik bir kurguyla romanlaştırmak istememiş Akaş. Tıpkı Enis Batur'un Acı Bilgi ve Elma'da yaptığı gibi, o da roman içinde romanın kendi olabilirliğini kendisi içinde açıklamaya çalışan, kurmacaya dair keşfedilişine tanıklık ettiğimiz bir sorunlar dizisinin nasıl çözülebileceğinin hikâyesini anlatan bir roman denemesi çıkarmış ortaya.

Deneysellik Akaş'ın ilgi alanlarından. Bir yazısından yapacağım alıntıyla örnekleyeceğim; "Deney yapmak, öte yandan, yazarın başını o kadar döndürebilir ki, biçimsel buluşlarıyla yetinmeye, bunları değerlendirmesine vesile olacak içerikler aramaya, hatta kimi zaman böyle bir içeriği doğru dürüst oluşturmadan 'biçim'in hatırına okurun önüne yarı çıplak çıkmaya yöneldiği görülebilir. (...)Yazarların çoğu, tarih boyunca, küçük ya da büyük deneylere girişmiştir. Yazın, başka şeylerin yanısıra, bir 'bilgi' alanı -hem teknik, hem ontolojik, hem de fenomenolojik anlamda; dolayısıyla bu bilginin deney ve arayış yoluyla geliştirilmesi mümkün- hem neyin nasıl yazılabileceği konusunda, hem bizzat yazma ediminin varoluşsal anlamı konusunda, hem de okuma edimini gerçekleştirirken yaşananlar anlamında."

Tekrar romana dönelim: Yukarıda da vurgulamıştım, roman için ezberbozan bir kurguyla yazılmış. Yer yer hareketli ve heyecanlı, yer yer neşeli ve komik, yer yer gerçeklik düzlemine tırmanan, en çok da diliyle çarpıcı bir metin. Akaş, sadece saydığım kitaplara yaptığı gizli/açık göndermelerle değil, işin içine farklı roman türlerini de katarak zenginleştiriyor anlatısını. Polisiyelere özgü bir girişi 'underground'un sivir ve sert dili izliyor:

"Urbino'yla ne alakası var her yıl kongreler sempozyumlar düzenleyip sahtekar akademisyenlerin buraya doluşup birbirlerini çıtır öğrencileri ellemesini sarhoş olup küçük rezaletler çıkarmasını kentin bir kerhane işletmeciliği mantığıyla biraz daha gelir sağlayıp biraz daha ayakta durmasını sağlamak dışında ne işe yarıyor dil öğrenmeye gelen vasat gavatlarla dolan şu terasa bak mesela patron zamanında öyle miydi gerçek bilimin yapıldığı yerd Urbino hepimizin mezarlarınıza diri diri gömülmesini ve üzerine tükürülmesini sağlayacağımdan kuşkunuz olmasın sefil ruhlar sürüsü"

Yazınsal meselelerin toplumsal meselelerle birlikte ilerlediğini düşünüyorum. İkizlerin fantastik şiddetinin hedefinin modernizm olduğunu söylemek, 'bastırılanın geri dönüşünden' söz etmek de mümkün. Ama metni bir ya da birkaç anlama indirgemek yazara ve okuyucusuna haksızlık olur. Çünkü Akaş, okuyucuyu anlam üretmeye davet eden bir yazar. "İsteyen sadece oyalanmak için okur ve gayet eğlenceli bulabilir, ama biraz zahmet eder de içindeki oyunları, göndermeleri, söylediklerinin dışında 'ayrıca' söylemek istediklerini yakalayabilirse, başka bir okuma serüveni yaşar." Herkesin idrakine göre!

- **GİTMEYECEKLER İÇİN URBİNO**
Cem Akaş, Everest, 2007, 118 sayfa, 7 YTL.

YORUMLAR

Bu habere henüz yorum yazılmamış.

WEBTV (<http://webtv.radikal.com.tr>)

TÜRKİYE

SPOR

KİTAP

SİNEMA

EĞLENCE

ASTROLOJİ

(<http://webtv.radikal.com.tr/turkiye/>) (<http://webtv.radikal.com.tr/spor/>) (<http://webtv.radikal.com.tr/kitap/>) (<http://webtv.radikal.com.tr/sinema/>) (<http://webtv.radikal.com.tr/eglence/>) (<http://webtv.radikal.com.tr/astroloji/>)

(<http://www.radikal.com.tr/spor/total-futbol-oksuz-kaldi-johan-cruyff-oldu-1535492>)

Total futbol öksüz kaldı: Johan Cruyff öldü
(<http://www.radikal.com.tr/spor/total-futbol-oksuz-kaldi-johan-cruyff-oldu-1535492>)

Hayat

(<http://www.radikal.com.tr/hayat/>)

(<http://www.radikal.com.tr/hayat/arda-turan-sevgilisinin-fotograflarini-sildi-1536767>)

Arda Turan, sevgilisinin fotoğraflarını sildi
(<http://www.radikal.com.tr/hayat/arda-turan-sevgilisinin-fotograflarini-sildi-1536767>)

Kültür

(<http://www.radikal.com.tr/kultur/>)

(<http://www.radikal.com.tr/kultur/2015te-cimri-mi-olur-ya-olur-ya-olur-1535662>)

2015'te 'Cimri' mi olur ya... Olur!
(<http://www.radikal.com.tr/kultur/2015te-cimri-mi-olur-ya-olur-1535662>)

Sinema

(<http://www.radikal.com.tr/sinema/>)

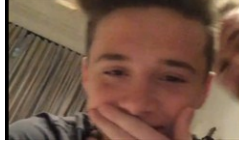
(<http://webtv.radikal.com.tr/sinema/81/doyumsuz-kadindan-seks-anilari.aspx>)

Doyumsuz kadından seks anıları

([http://webtv.radikal.com.tr/sinema/81/doyumsuz-](http://webtv.radikal.com.tr/sinema/81/doyumsuz-kadindan-seks-anilari.aspx)

Sevişme sahnesi mahkemelik oldu

David Beckham oğlu Brooklyn'in karizmasını

Captain America Civil War: Spiderman tarafını seçti

Mevlüt Yüksel sınırda askerle tartıştı

(<http://www.radikal.com.tr/kultur/ara-guler-belgeselinin-yonetmeni-kim-bu-sacmaliklari-basina-yaydiysa-1534522>)

Ara Güler belgeselinin yönetmeni: Kim bu saçmalıkları basına yaydıysa...

(<http://www.radikal.com.tr/kultur/ara-guler-belgeselinin-yonetmeni-kim-bu-sacmaliklari-basina-yaydiysa-1534522>)

Çevre (<http://www.radikal.com.tr/cevre/>)

(<http://www.radikal.com.tr/cevre/corlu-ve-ergene-ye-termik-santrale-karsi-miting-1534410>)

Çorlu ve Ergene'ye termik santrale karşı miting

(<http://www.radikal.com.tr/cevre/corlu-ve-ergene-ye-termik-santrale-karsi-miting-1534410>)

Otomotiv

(<http://www.radikal.com.tr/otomotiv/>)

(<http://www.radikal.com.tr/otomotiv/satilan-her-100-aractan-16si-suv-oldu-1527207>)

Satılan her 100 araçtan 16'sı SUV oldu

(<http://www.radikal.com.tr/otomotiv/satilan-her-100-aractan-16si-suv-oldu-1527207>)

Radikalist

(<http://www.radikal.com.tr/radikalist/>)

(http://www.radikal.com.tr/radikalist/bu-fotografta-kac-kisi-var-1530979)

Bu fotoğrafta kaç kişi var?

(http://www.radikal.com.tr/radikalist/bu-fotografta-kac-kisi-var-1530979)

Yerel Haberler (http://www.radikal.com.tr/yerel-haberler) | Adana Haberleri (http://www.radikal.com.tr/adana-haberleri) | Denizli Haberleri (http://www.radikal.com.tr/denizli-haberleri) | Hakkari Haberleri (http://www.radikal.com.tr/hakkari-haberleri) | Malatya Haberleri (http://www.radikal.com.tr/malatya-haberleri) | Samsun Haberleri (http://www.radikal.com.tr/samsun-haberleri) | Uşak Haberleri (http://www.radikal.com.tr/usak-haberleri) | Van Haberleri (http://www.radikal.com.tr/van-haberleri)

Künye (http://www.radikal.com.tr/kunye/) | Reklamlar (http://www.medyanet.net/)

| İlan (http://ilan.radikal.com.tr/)

| Son Dakika Haber (http://www.radikal.com.tr/turkiye/)

| Haberler (http://www.radikal.com.tr/) | Haber (http://www.radikal.com.tr/)

Radikal e-Bülten'e üye olun!

Kayıt Ol

Bize Ulaşın
(http://www.radikal.com.tr/iletisim/)

Üye Olun

Android
Uygulama

iPhone
Uygulama

İnternete
ilan ver

RSS
(http://www.radikal.com.tr/)

SSS

(http://www.radikal.com.tr/ss/) Android

atp=radikalmobile#radikal-
appStore)

#radikal-

(http://www.radikal.com.tr/1117906275412829913)
Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.'ye aittir. Hiçbir şekilde basılı ya da elektronik bir ortamda (CD, İnternet vs.) kaynak gösterilse bile izin alınmadan kullanılamaz.